COMISIA DE VEGHE

La 26 septembrie anul curent, după-amiază, în timp ce soarele asfinţea cu o oră mai devreme decît în celelalte ţări ale Europei răsăritene, am primit vizita ţăranului-cooperator Hrişcu Pandele din satul B., judeţul I., care mi-a propus solemn să fac parte din „Comisia de veghe“ a nunţii fiicei sale Marlena cu tînărul mecanizator agricol Pantelimon Corlat.

Evident, am întrebat numaidecît care e sensul acestei Comisii şi care ar fi drepturile şi îndatoririle mele. Oaspetele m-a informat că, în ultima vreme, s-au constatat mari şi frecvente neregularităţi în organizarea căsătoriilor din judeţ. Se cheltuiesc sume însemnate cu contractarea unui mire (sau a unei mirese) şi cu aranjarea ceremoniei. Se încasează sume şi mai importante şi se adună cantităţi de bunuri de folosinţă îndelungată, provenite din daruri. Au loc sustrageri, escrocherii, dispariţii de miri (mirese) cu banii dobîndiţi, nu se achită la timp costul tacîmurilor, se înlocuiesc cadourile strigate la ospăţ cu altele, de valoare mai redusă (de pildă, se promite un recamier şi se aduce o masă de bucătărie, se făgăduieşte un porc şi se trimit cîteva kilograme de mezel etc.). Din cauza neorînduielilor şi încălcărilor de contract se ajunge la altercaţii publice, bătăi şi chiar măceluri, cum s-a întîmplat la restaurantul din comuna D., unde în bătaia generală au fost schilodiţi naşii, ospătarii, un socru-mare şi patruzeci şi doi de meseni, dărîmîndu-se şi peretele lateral al stabilimentului.

În faţa acestor situaţii, cele două familii interesate în constituirea unei a treia au hotărît să instituie o „Comisie de veghe“ alcătuită din trei membri, oameni ireproşabili, acceptaţi de toţi şi care să ia în primire banii şi bunurile, să controleze cheltuielile, să le scadă din încasări şi să împartă ce rămîne în proporţiile convenite prin contract prealabil, scris. Din Comisie făceau parte preotul paroh local Veştean Florea Ristic şi contabilul-şef al cooperativei de pompe funebre şi morminte din marmură „Avîntul“ din capitala judeţului. Eu urma să îndeplinesc funcţia de preşedinte, fiind bine cunoscut şi intens stimat de locuitori după ce, printr-un reportaj critic, publicat în cotidianul judeţean de periodicitate săptămînală, împiedicasem transferarea staţiunii de montă într-o comună limitrofă — acţiune nesăbuită, care astfel a fost contracarată, costîndu-l pe secretarul Consiliului popular judeţan, tenebrosul ei iniţiator, o severă sancţiune administrativă, cu pierderea unei gradaţii.

Membrii Comisiei aveau dreptul la tacîm gratuit şi primeau, pentru osteneala şi imparţialitatea lor, cîte două mii de lei de căciulă. Preşedintele beneficia în plus de un sac de nuci, o ladă cu ouă, zece kilograme vin şi transportul gratuit, pînă la domiciliu, al produselor şi persoanei.

Am acceptat oferta, mai ales din curiozitate şi pentru că noul, chiar şi în acest domeniu, nu mă poate lăsa niciodată indiferent.

Bineînţeles că a avut loc o reuniune de constituire, în satul B., în casa preotului, în prezenţa cuscrilor. Aici s-au semnat listele de cheltuieli, s-a întocmit devizul general, s-a transcris actul de împărţire a darurilor şi s-a pus la punct regulamentul de funcţionare al Comisiei. Întrucît nunta urma să se desfăşoare în casele lui Hrişcu Pandele, la cererea lui Vericu Corlat zis şi Clonţea, tatăl mirelui, Comisia a acceptat să inspecteze discret şi preparativele culinare, pentru a constata întrebuinţarea conformă şi integrală a celor două sute kilograme de carne, o sută douăzeci de găini, aproximativ jumătate tonă legume şi fructe, zece saci de făină, opt de zahăr, numeroşi decalitri de ulei, butoiaşe cu ţuică,

recipiente de plastic și canistre de benzină umplute cu vin alb și rozé, și altele. Pentru ca să-și poată îndeplini cum se cuvine și această delicată misiune, Comisiei i s-a rezervat un colț special amenajat al grajdului, dotat cu un cîntar decimal și cu altul simplu, de tejghea, un vas de sticlă gradat și un alcoolmetru.

Trebuie să apreciez că ne-am bucurat de sprijin necondiționat și de respect absolut din partea tuturor. De asemeni, că ne-am putut îndeplini, cu succes, toate sarcinile ce ni se încredințaseră. Am fost nevoit să intervin doar o dată, în virtutea prerogativelor mele, cînd am observat insistența cu care o junâ văduvă din familia miresei îl tot ducea la periniță pe contabil, pupîndu-l cu o asemenea furie încît omul se întorcea, clătinîndu-se, la sediul nostru din grajd, manifestînd și îngrijorarea că-i „va sări smaltul". Am luat măsura să nu se mai cînte perinița decît la trei ore o dată. O convorbire cordială cu personalitatea ecleziastică a avut darul de a tempera zelul cu care acest membru al colectivului verifica direct calitatea băuturilor ; nu am întîmpinat nici o rezistență din parte-i, atunci cînd i-am repartizat sarcina controlării gradului de mineralizare a apei gazoase și al indicelui de utilizare a untdelemnului la sarmale. La rîndul meu, nu m-am supărat deloc cînd, după două ore bune de somn, furate în chiar camera nupțială, am fost recuperat, cu gentilețe, de colegii neliniștiți.

Din procesul-verbal întocmit, a rezultat că au participat 302 oaspeți plătitori de tacîmuri. Respectarea efectivă a darurilor strigate (cu concursul șefului de orchestră) a fost stimulată de semnătura imediată pe o chitanță cu ștampila bibliotecii comunale și antetul Întreprinderii județene de valorificare a ambalajelor întrebuințate. N-aveau nici o legătură, desigur, cu împrejurarea, dar altele nu găsisem. Procedura era simplă și promptă. După acordul muzical prelung (excelent executat, orchestra era a ansamblului „Zmeurica"), urma răcnetul dirijorului (în versuri ad-hoc) cu numirea meseanului și întrebarea, clară, „Ce dă ?". Meseanul se ridica și răcnea la rîndul său : „Două covoare persane". Aplauzele, uralele și chiotele se însoțeau cu melodia

„Mulți ani trăiască !". Dacă darul era prea modest (de pildă, cineva a oferit „un set de masă", fără să precizeze la ce se referă „setul" și pentru cîte persoane e) nuntașii izbucneau în strigăte dezaprobatoare, nu aplaudau, fluierau, și-l potopeau pe prea economul conviv cu un „hăăăă" deloc plăcut. Acela se așeza confuz și roșu la față, dînd explicații pe care nu le mai auzea nimeni. Dacă era isteț și prea sensibil la opinia publică, atunci făcea un semn cu mîna, spre ogoirea asistenței, adăugînd „și...", propunînd un serviciu de lichior, anexînd și o lampă cu abajur, ba chiar și două oi, cum s-a întîmplat cu medicul veterinar, pe care huietele și refuzul muzicii de a-i cînta imnul pentru că anunțase doar „o carpetă" l-au contrariat într-atît, încît a urlat, în deplină lipsă de autocontrol, „și treizeci de mii de lei !". Lovit peste mînă cu cuțitul de către nevastă și aiurit că putuse pronunța cifra, omul avu însă satisfacția să audă cum i se dedică un cîntec anume, „Să-ți fie gura aurită !", de către solista M.C.R., vedetă a Radioteleviziunii, autoare a cîtorva discuri „Electrecord", tocmită aici pentru două nopți cu cincisprezece mii de lei, o ie locală absolut autentică din secolul XIX și o icoană pe sticlă semnată Țimforea.

Așadar, după ce invitatul își clama darul, contabilul-șef, asistat de mine și de preot, îi strecura binișor în față chitanța cu specificația și un pix, rugîndu-l zîmbitor să semneze. Nu s-a opus nimeni. În felul acesta, realizam și evidența imediată, completă a daniilor. S-a strîns mult. Și bine : 487 563 lei. (Nașii au adus cea mai mare contribuție, ei fiind : șeful depozitului de lubrefianți al Stațiunii de Mașini și soția sa, coafeză ; vicepreședintele consiliului popular al orășelului din apropiere și soția sa, secretară la Întreprinderea de administrație locativă, ambii accidentați însă ulterior, adică demiși din funcții, pentru malversațiuni, luare de mită, abuzuri în servicii etc., condamnați la cîțiva ani buni de reflecție solitară.) Apoi : porci, rațe, nurci, oi, șifoniere, veieuze, sticlărie, covoare, lămpi, mașini de cusut, frigidere, televizoare, magnetofoane, casetofoane, o chitară electrică, o blană de sconx, o căciulă de astrahan, un balot de lînă neagră, un automobil „Wartburg"

(uzat, dar încă în funcție), cercei de aur, linguri de argint, pahare de cristal de Murano, un bibelou de jad de la Singapore, un servici de birou de chihlimbar din Senegal, un inel cu montură de lapis-lazuli din Brazilia, un halat din pene de papagal din Insulele Canare, popice de apartament, de fildeș, din Kenya, o pușcă de vînătoare cu lunetă din Florida, o scrumieră dintr-un craniu din arhipelagul Noile Hebride din Pacific, planul general al comunei realizat din pătrățele de zahăr cubic, și numeroase altele.

După trei zile și patru nopți, Comisia și-a încheiat misiunea cu brio. Nu s-a declanșat nici o ceartă. Nici un incident. Nici cea mai măruntă neînțelegere. Totul s-a strîns. Totul s-a împărțit corect. În ce ne privește, ne-am primit plicurile și produsele făgăduite. Ni s-au mai dat și niscaiva daruri, pe care familiile beneficiare le agreaseră mai puțin — sau nu realizaseră exact semnificațiile lor. Părintele Ristic a căpătat o pipă și tutun parfumat de Macedonia, contabilul-șef a fost încărcat cu un căluț de lemn cu șeaua de catifea verde, iar mie mi s-au dăruit trei tablouri, dintre care două arătau aceeași ființă brunetă cu sîni ciclopici, mușcînd cu patruzeci de dinți albi dintr-un pepene roșu, iar al treilea, mic și cam prăfuit, cu sticla spartă, arăta o fetiță cu bonețică în picățele și ochi negri rotunzi, în colțul din dreapta fiind semnat, cu litere groase și hotărîte, „Tonitza".

Ne-am despărțit bucuroși, intens satisfăcuți.

După trei săptămîni, tinerii căsătoriți au cerut, simultan, divorțul (după o prealabilă înțelegere), fiecare din ei avînd în perspectivă altă nuntă cu dar, în alte localități ale județului.

Dată fiind funcționarea ireproșabilă a Comisiei de veghe, pe care am condus-o, mi s-au făcut imediat propuneri de reluare a activității în noile condiții, propuneri agrementate de baremuri sporite.

Îmi pare rău că nu le-am mai putut da curs, deoarece am obținut o bursă de studii de un an în regiunea locuită de eschimoși, în nord-estul Canadei. Experiența trăită în satul B. rămîne însă pentru mine memorabilă, cu atît mai mult cu cît, ulterior, am aflat că cei doi

tineri au izbutit să facă, în cîțiva ani, patru nunți foarte mănoase, pînă ce mireasa a născut, dintr-o greșeală probabil, doi gemeni, a căror paternitate n-a putut fi stabilită, întrerupînd imprevizibil șirul ceremoniilor. Păcat!

SEISME PLANETARE